

Е. В. Васько // Юридическая психология. Научно-практическое информационное издание. – 2011. – № 2. – С. 10–13.

3. Порубов Н. И. Научные основы допроса на предварительном следствии. – [3-е изд., перераб.] / Н. И. Порубов. – Минск :Вышэйш. шк., 1978. – 176 с.

4. Михальчук Ю. П. Допрос несовершеннолетнего обвиняемого на предварительном следствии [Электронный ресурс] :дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Михальчук Юлия Павловна. – М. : РГБ, 2006 (Из фондов Российской Государственной библиотеки). – 153 с.

Біденчук Тетяна Миколаївна,

курсант 3 курсу факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної поліції

Науковий керівник:

Кононець В.П.

доцент кафедри адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності ДДУВС, к.ю.н.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО РЕАГУВАННЯ ПОЛІЦІЇ НА ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗЛОЧИНИ ТА ІНШІ ПОДІЇ

Ефективне виконання головних завдань, які покладені на Національну поліцію щодо боротьби із злочинністю, забезпечення конституційних прав громадян та громадського порядку неможливо без належної організації та ефективного виконання ряду внутрішньо-організаційних функцій (матеріально, кадрового, медичного, фінансового, документального, інформаційно-аналітичного) забезпечення. Для дотримання прав та свобод людини, які прописані в Конституції України, а також для виконання усіх інших вищезазначених завдань Національної поліції, в Україні створюються спеціальні підрозділи [1].

На території обслуговування Національної поліції працюють підрозділи ОАЗОР. Саме вони реалізують зазначений адміністративно-правовий засіб забезпечення обігу інформації з метою подальшої оцінки й аналізу такої інформації в межах закріплених функцій [2]. Безпосередньо функція реагування на повідомлення про злочини закріплена на регіональному рівні за управліннями ОАЗОР, які повинні проводити збір, оцінку, аналіз інформації про криміногенну ситуацію на території обслуговування, кримінальні правопорушення, порушення публічної безпеки й порядку, інші надзвичайні події та заходи реагування, що вживаються підрозділами головних управлінь для усунення недоліків. Звичайно, реалізація цього адміністративно-правового засобу забезпечення обігу інформації в органах Національної поліції підрозділами ОАЗОР нерозривно пов'язана з їх взаємодією із черговими частинами. Належну увагу слід

приділити черговим частинам, які безпосередньо отримують повідомлення про вчинені злочини. При цьому начальник чергової частини повинен безпосередньо забезпечувати щоденний збір оперативної інформації. У свою чергу за управліннями ОАЗОР закріплена функція організації діяльності чергових частин ГУ (на території обслуговування) [7]. У зв'язку із цим необхідно зазначити, що Наказ МВС України № 181, який базується ще на Законі України «Про міліцію», потребує коригування.

Департамент ОАЗОР готує оперативні зведення та інформаційні документи про кримінальні правопорушення й події, у встановленому порядку здійснює обмін такою інформацією з іншими правоохоронними органами; готує комплексні аналітичні матеріали про стан оперативної обстановки в державі, проекти управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності поліції з протидії злочинності та зміцнення правопорядку.

Джерелом інформації про вчинені кримінальні правопорушення та інші події є: повідомлення осіб, які надходять до органу поліції або особи, уповноваженої здійснювати досудове розслідування (слідчий); самостійно виявлені слідчим або іншою посадовою особою органу поліції з будь-якого джерела обставини кримінальних правопорушень; повідомлення осіб, які затримали підозрювану особу на місці вчинення кримінального правопорушення. Для роз'яснення населенню порядку прийняття, реєстрації заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події в органах поліції в спеціальних кімнатах для прийому громадян або у вестибюлях повинна бути вивішена пам'ятка щодо ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події [4]. У ній зазначаються номери телефонів (місцезнаходження) керівників центрального органу управління поліцією, головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві, на яких покладено контроль за додержанням законності при прийнятті та реєстрації заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, а також органів прокуратури, що здійснюють нагляд [3].

Прийняття заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події незалежно від місця і часу їх учинення, повноти отриманих даних, особи заявника здійснюється цілодобово і невідкладно тим органом поліції, до якого надійшла заява чи повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію, або слідчим, або іншою посадовою особою органу поліції, якою самостійно виявлено з будь-якого джерела обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення [6].

Облік таких заяв та повідомлень проводиться уповноваженими працівниками чергових частин органів поліції, працівниками інших структурних підрозділів цих органів, яких призначено підмінними черговими

в установленому порядку, оператором телефонної лінії «102» або іншою посадовою особою.

При особистому зверненні заявника до органу поліції із заявою чи повідомленням про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію уповноважений працівник чергової частини або інша службова особа в кімнаті для приймання громадян цілодобово оформляють протоколи усних заяв і відразу реєструють заяви в журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події [4].

Повідомлення про кримінальні правопорушення та інші події, отримані оператором телефонної лінії «102», вносяться до робочого зошита, в якому зазначаються відомості про дату та час надходження повідомлення, хто повідомив (П.І.Б., місце проживання/місцезнаходження, телефон), стислий зміст заяви. Уся отримана інформація про кримінальні правопорушення та інші події після її внесення до робочого зошита відразу передається до органів поліції для реагування, про що робиться відмітка в робочому зошиті (кому передано повідомлення, номер реєстрації в журналі ЄО органу поліції). Уповноважений працівник чергової частини органу поліції, отримавши заяву (повідомлення) про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію, відразу реєструє її (його) в журналі ЄО та направляє на місце події слідчо-оперативну групу чи групу реагування. Інформацію, яка надійшла до чергової частини органу поліції, про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію на території обслуговування іншого органу поліції уповноважений працівник чергової частини відразу реєструє в журналі ЄО та невідкладно інформує про це той орган, на території оперативного обслуговування якого мала місце така подія [6].

Матеріали з ознаками вчинення кримінального правопорушення заборонено передавати до іншого органу поліції без реєстрації в журналі ЄО та внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Посадова особа органу поліції при виявленні чи отриманні інформації про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію негайно повідомляє про це чергову частину органу поліції. Заяви або повідомлення фізичних або юридичних осіб про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію можуть бути усними або письмовими. Усні заяви про вчинення кримінального правопорушення заносяться до протоколу прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення [5].

Заяви і повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події реєструються цілодобово в чергових частинах органів поліції уповноваженими працівниками відразу після їх надходження, вносяться до журналу ЄО та інтегрованої інформаційно-пошукової системи з усіма відомостями з журналу ЄО.

У черговій частині органів поліції ведеться журнал ЄО, який забороняється виносити з чергової частини. Журнали ЄО заповнюються уповноваженими працівниками чергових частин органів поліції. Записи за

кожною інформацією повинні містити стислі і вичерпні дані про те, коли надійшла заява чи повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, хто, коли і в якій формі повідомив про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію, що і коли сталося, час та дату реєстрації, яких заходів ужито за заявою чи повідомленням про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, ким та кому доручено розгляд заяви чи повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, час та дату отримання заяви чи повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події для внесення відповідних даних до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Закінчені журнали ЄО та журнали видачі талонів разом з талонами-корінцями передаються до підрозділів документального забезпечення органів поліції [8].

Про наявність письмових заяв про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, що надійшли до чергової частини органу поліції, та повідомлень, що надійшли усно, у яких наявні відомості, що вказують на вчинення кримінального правопорушення, після реєстрації в журналі ЄО уповноважений працівник чергової частини доповідає начальникові слідчого підрозділу для внесення слідчими відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та інформує начальника органу поліції.

Про заяви і повідомлення, які надійшли до чергової частини органу поліції і в яких відсутні відомості, які вказують на вчинення кримінального правопорушення, після їх реєстрації в журналі ЄО доповідається уповноваженим працівником чергової частини начальникові органу поліції або особі, яка виконує його обов'язки, для розгляду та прийняття рішення згідно із Законом України «Про звернення громадян» або Кодексом України про адміністративні правопорушення.

У разі встановлення начальником органу поліції в заяві (повідомленні) відомостей, які вказують на вчинення кримінального правопорушення, він за своєю резолюцією (не пізніше однієї доби з часу реєстрації заяви в журналі ЄО) повертає її (його) до чергової частини для негайної передачі начальнику слідчого підрозділу [3].

У разі якщо письмова заява, повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення надійшли до відділу, відділення поліції при особистому зверненні заявника, водночас з його реєстрацією в журналі ЄО в черговій частині відділу, відділення поліції уповноважений працівник чергової частини оформляє талон-повідомлення [7].

Заяви і повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, що надійшли до органу поліції поштою, телеграфом, факсимільним зв'язком або зв'язком іншого виду, реєструються в підрозділах документального забезпечення цих органів, про них доповідається начальникові органу поліції або особі, яка виконує його обов'язки. Останні, у свою чергу, накладають письмові резолюції щодо подальшого розгляду заяв і

повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події з ознаками кримінальних правопорушень у порядку.

Про заяви та повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, що надійшли до центрального органу управління поліцією та головних управлінь Національної поліції, в яких зазначаються обставини, що вказують на вчинення кримінального правопорушення, після їх реєстрації в журналі вхідної кореспонденції працівниками підрозділів документального забезпечення негайно доповідається керівництву цих органів, після чого за резолюцією вони передаються до органів поліції нижчого рівня, а копії - до уповноваженого структурного підрозділу відповідного органу поліції.

Структурні підрозділи центрального органу управління поліцією або головних управлінь Національної поліції зобов'язані поінформувати заявника про направлення такої заяви або повідомлення до органів поліції нижчого рівня, а також забезпечити контроль за внесенням відомостей до журналу ЄО у відповідному органі поліції [2].

У журналі ЄО чергових частин центрального органу управління поліцією або головних управлінь Національної поліції реєструються заяви та повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, досудове розслідування за якими здійснюється слідчими підрозділами цих органів [3].

Таким чином, під адміністративно-правовим засобами забезпечення обігу інформації необхідно розуміти сукупність адміністративно-правових норм, які розглядаються з позиції їх функціонального призначення щодо збирання, зберігання, використання й поширення інформації в органах Національної поліції. До адміністративно-правових способів забезпечення обігу інформації необхідно віднести такі: 1) збір інформації про криміногенну ситуацію на території обслуговування Національної поліції; 2) підготовку інформаційних документів; 3) обмін інформацією з правоохоронними органами та іншими органами державної влади; 4) інформування керівництва про стан виконання підрозділами Національної поліції покладених на них завдань; 5) формування та ведення інформаційних ресурсів; 6) оповіщення населення про виникнення надзвичайних ситуацій. Незважаючи на те, що було прийнято низку нормативно-правових актів, спрямованих на узгодження діяльності у сфері обігу інформації з новим законодавством про Національну поліцію України, значна частина нормативно-правової бази в цій сфері потребує суттєвого оновлення [4].

На сьогоднішній день, Україна розвивається далі і вже слідчі та оперативні підрозділи Національної поліції створюють і використовують локальні автоматизовані інформаційні системи, але у повній мірі забезпечення потреб запобігання та розслідування кримінальних правопорушень в інформаційних ресурсах покладається на Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України. У процесі створення та введення в експлуатацію Інтегрованої інформаційно-

пошукової системи штабні підрозділи виконують наступні функції: дослідження інформаційного простору окремого міськ-, рай-, ліноргану; визначення переліку інформаційних відомостей; рівня оброблення та зберігання інформації відповідно до категорій обліку; контроль стану формування інформаційних підсистем [8]. Інтегрованої інформаційно-пошукової системи; забезпечення авторизації користувачів інформаційної підсистеми "Факт"; аналітичне забезпечення розробки та затвердження нормативно-правових актів з організації функціонування Інтегрованої інформаційно-пошукової системи; створення та забезпечення функціонування науково-технічної ради з проблем інформатизації; запровадження новітніх технологій в організацію діяльності чергових частин ОВС, контроль за своєчасністю та якістю введення черговими частинами відомостей до Інтегрованої інформаційно-пошукової системи; вимірювання за ранговою шкалою, визначення рейтингів інформаційної діяльності оперативних та слідчих підрозділів, оцінка результатів їх діяльності.

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 — 1996 р., № 30. – Ст. 141.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua.http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Наказ від 06.11.2015 № 1377 «Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15>

4. Кримінально процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України - 2013. - № 25. - Ст. 131.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (станом на 17.08.2014) // Відомості Верховної Ради УРСР.— 1984. – Кодекс України, Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X.

6. Проблемы теории государства и права : [учеб. пособие] / под ред. М.Н. Марченко. – М. : Юристъ, 2002. – 620 с. 9. Общество и сознание / пер. с нем. М.Б. Колдаевой ; общ. ред. и вступ. ст. А.К. Уледова. – М. : Прогресс, 1984. – 239 с. 154 3/2017

7. Бахрах Д.Н. Административная ответственность / Д.Н. Бахрах. – Пермь : Книжное изд-во, 1966. – 193 с.

8. Колпаков В.К. Адміністративне право України : [підручник] / В.К. Колпаков. – К. : Юрінком Ін- тер, 1999. – 736 с.